

[Finansministeren.]

pengepolitikken og en forbrugsbegrænsende finanspolitik.

Lad mig dernæst gøre et par bemærkninger om forslagene forbrugsbegrænsende virkninger og begynde med at imødegå to nærliggende misforståelser af forslagene konsekvenser.

For det første er det ikke hensigten med forslagene fortrinsvis at nå en nedgang i forbruget af de varer, der belægges med nye eller højere afgifter. Der er da heller ikke lagt vægt på at beskatte varer, som i særlig grad er valutakrævende. Hensigten er at nedsætte det samlede forbrug, og dette nås bedst, hvis forbrugerne fastholder deres indkøb af beskattede varer — i så fald bliver der færre penge tilovers til andre indkøb. For i videst mulig udstrækning at undgå, at de nye afgifter ensidigt kommer til at ramme enkelte brancher, er der lagt vægt på et bredt udvalg af varer. Det kan dog vanskeligt bestrides, at tekstilbranchen i hvert fald en overgang vil kunne få en nedgang i omsætningen, altså i fremtiden. Det ville hjælpe tekstil- og beklædningsindustrien i denne situation, hvis toldkommissionen kunne nå til enighed om regeringens toldforslag. Herved ville der også kunne skabes mulighed for en gradvis afvikling af deponeringsordningerne, hvorved erhvervslivet efterhånden ville få frigjort bundne kapitaler på et par hundrede millioner kroner.

For det andet vil jeg fremhæve, at den samlede forbrugsbegrænsende virkning af forslagene må antages at blive større end de samlede afgiftsbeløb, der indgår i statskassen. Var dette ikke tilfældet, ville den valutariske virkning næppe blive tilstrækkelig. Hvor meget forbruget ialt går tilbage, er det vanskeligt at skønne over, ligesom det selvsagt er svært at sige, hvor hurtigt virkningen vil vise sig.

For bedømmelsen af virkningerne på valutabalancen er det imidlertid afgørende, at denne nye forbrugsbegrænsning sættes ind på et tidspunkt, hvor der i forvejen er sat kræfter i gang, som virker i retning af at begrænse den indenlandske efterspørgsel. De nye afgifter vil virke i en atmosfære af stramme kreditvilkår, høj rente og reduktion i en række offentlige udgifter. Under disse omstændigheder kan der meget vel

komme en ret stærk øjeblikkelig virkning på erhvervslivets dispositioner, som må antages at blive præget af forsigtighed. Dette kan tillige sikre mod den import og produktion til lager, som prisudviklingen måske kunne tilskynde til.

Må jeg til slut gøre et par bemærkninger om, hvorfor det er meget påkrævet nu at forhandle sig tilrette om passende indgreb.

Vi har i dag en gunstig eksportkonjunktur. Sålænge denne varer, vil begrænsningen af den indenlandske efterspørgsel skabe grundlag for overførsel af produktion til eksport. Herved vil ikke blot valutastillingen blive rettet op, men den øgede eksport vil samtidig modvirke tilbagegang i beskæftigelsen. På dette punkt skulle udsigterne være væsentlig gunstigere end i 1951—52, hvor nedgangen i forbrug og investering var ledsaget af et tilbageslag for den danske industrieksport.

Det vil være forkert at tro — og jeg vil gerne betone dette så stærkt som muligt — at vi kan unddrage os de ubehagelige virkninger af forslagene ved intet at foretage os. Tværtimod vil da store dele af befolkningen — og først og fremmest mange af de dårligst stillede — blive ramt langt hårdere gennem nedsat produktion og beskæftigelse.

Den foreslåede begrænsning af forbruget er mindre end den forbrugsstigning, der fandt sted i 1954, og er fordelt over alle befolkningsgrupper med undtagelse af dem, hvis levefod er lavest.

Der er fra mange sider givet udtryk for, at Danmarks valutavanskeligheder er af mere langvarig karakter. Regeringen er enig heri og har derfor foreslået, at de her fremsatte forslag til styrkelse af valutastillingen får gyldighed for to år. Der skulle herigennem være mulighed for at skabe et godt grundlag for en sanering af vor økonomi.

Fordelene ved at handle nu er åbenbare, ulemperne ved at vente betydelige og uoverskuelige.

Regeringen er beredt til at forhandle sig tilrette om størst mulig tilslutning til forslagene, og det er mit håb, at tinget vil give dem en velvillig behandling. Det er ikke nødvendigt at færdigbehandle alle forslagene i denne weekend, men jeg anmoder om tingets bistand til, at behandlingen af afgiftsforslagene kan tilende-